

ԳԱՅՄԱՆՔ

ՊՈԼԿԱՐԻԱ

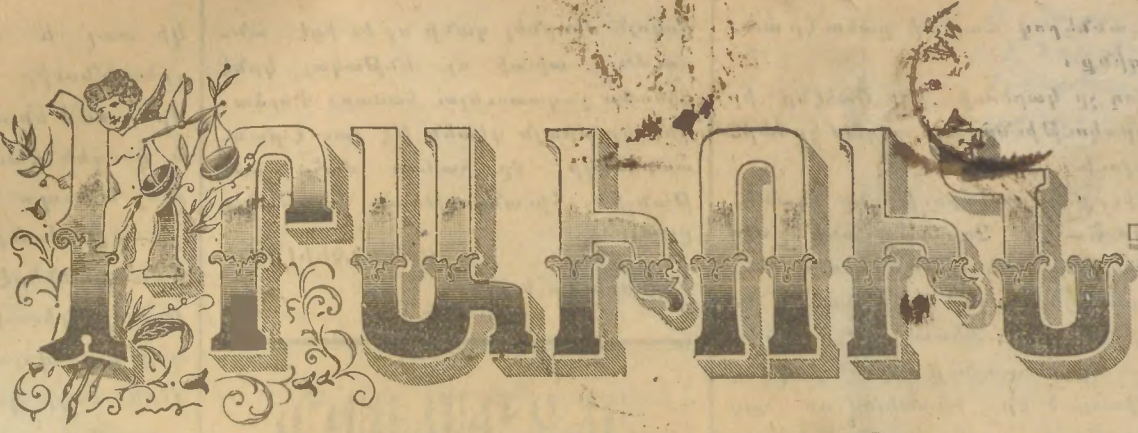
Տարեկան . . 12 ծր.
Վեցամսեայ . . 6 "

ԱՐՏԱՍԱՀԱՐ

Երկու բիւ մեկ ծրարով
Տարեկան . . 14 ծր.
Վեցամսեայ . . 7 "

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տոյար
Վեցամսեայ 1.50 "
Կ Ա Ն Խ Ի Կ



Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Ծրանշման տողը
20 անդիտ

ion du journal
„Iraouunk“
VARNA (Bulgarie)
Редакция
на ВѢСТНИКЪ
„Иравункъ“
ВАРНА (България)

Գրողները եւս
չեն տրուիր

ԼՈՈՒԹԵԱՆ ՎՍՐԱՔԸ

Մինչ հայրենիքի ամեն անկիւն
ներէն բռնի կրօնափոխու-
թեանց, թալանի երու, առեւան-
գումի, սպանութիւններու և դժո-
խային ամէն տեսակ կեղեքումնե-
րու աղէխարշ տեղեկագիրներ կը
հասնին. ասոքին Պոլսոյ Պատրի-
արքարանը չքանչաններու տեղա-
տարափով մը կողողուի: Հայաս-
տանի շատ մը քաղաքներ ու գիւ-
ղեր նոր ջարդերու սպառնալի-
ներէն չլսորած, վաղուան կեանքը
ապրելու, առաւօտեան արեւը տես-
նելու ու է ապահովիչ լուր մը
կակնկալեն Պոլսոյ Պատրիարքա-
րանէն. ասոքին կեդր. վարչական
ժողովոյ վսեմաշուքները խուլ եւ
համը ձեւացած հայրենիքի թրշ
ուսուներու աղաղակներուն ի լուր,
կը նային իրենց կուրծքերը նորա-
նոր շքանշաններով զարդարել:
Մինչ ամբողջ հրկուքուկէս միլիոն
հայութիւնը անէծք և նզովք կը
կարգայ զինք կեղեքել տուող ա-
րիւնքոտ ձեռքին. ասոքին Գուժ. Կա-
րուի ամբողջ բազմող իր ներ-
կայացուցիչները կը նային այդ
չորնալիք ձեռքէն նշան մը, աս-
տիճան մը օւռելի խել, ի փոխ-
րէն իրենց մեռելային լուսթեան
կամ իշական համբերատարութեան:

Եւ այդ նորոնկալ շքանշաննե-
րուն առթիւ Օրմանեան յաղթա-
կան կը փութայ յոսս կայսերա-
կան գահոյից երախտագիտական
ուղերձներ մատուցանել, հրապա-
րակային օրհնութիւններ ու փա-
ռաբանութիւններ կարգաւ, և
Պոլսահայ ժողովուրդին ալ ոչխա-
րային համակերպութեամբ աւմէն
ներ գեղգեղել տալ:

Բայց ո՛ր մնացին այն կայսե-
րական խոստումները զորս քանի
մը ամիս առաջ Պատրիարքը եկե-
ղեցիներու բնակիչներին խնդապատառ
կաւետէր ժողովուրդին, և իր
պատճառաբանեալ հրաժարականը
ետ առնելով, կուգար կրկին յաղ-
թական բազմել պատրիարքական
ամբողջ վրայ: Ո՛ր մնաց հայ
համարողներու երթեկեկութեան
խնդիրը, ո՛ր մնաց հայ բան-

տարկելոց ներման (?) և գաղթական-
ներու վերադարձի գիւրութիւն
տալու խոստումը: ո՛ր մնացին
հայ ժողովուրդին վրայ բացառա-
պէս ի գործ դրուած ոստիկանա-
կան բռնութիւններու բարձման
առաջարկները. մինչդեռ ուժա-
նակը և ռուսը միջեւ այս վարկ-
եանիս իր ձեռքին մէջ բռնող
Մակեդոնացիներ ազատ է այդ ոստի-
կանական բացառիկ պատիւներէն:(?)
Եւ բոլոր խոստումներուն, այն
բոլոր յանձնառութիւններուն փո-
խարէն իբր լուսթեան վարձք քա-
նի մը տրամ մետաղէ անպատուա-
նշաններով հաշիւը գոցել կուզ
ուի:

ԳՈՐԴԱՔ

ՀԱՅ ԱՐՈՒՆԵՍԱԳԻՏԵՆԵՐ

Այն պահուն որ մէկէ աւելի Հայ
արուեստագէտներ՝ իրենց արժանիքին
ու ստղանդին ուժովը կերթան ան-
կիւն մը գրաւելու Բարիգի 1903 ի
նկարչական Սալոնին մէջ, ինչպէս
կըլլայ արդէն ամէն տարի—և գնա-
հատման առարկայ կը գտնան գեղա-
րուեստի քննադատութեան կողմէ,
հոս, Պերլինի մէջ ալ, Հայ արուես-
տագէտ մը, Տրապիզոնի վարդան Մա-
խոսեան, չեմ յիշեր քանի՜ երրորդ ան-
գամն է որ իր պատուարներ մուտքը
կը կատարէ տարեկան գեղարուեստա-
կան ցուցահանդէսին մէջ:

Եւ արդարեւ, ինչպէս պատուաբեր
յաջողութեան մը տիրացած չպիտի
նկատուէր արուեստագէտ մը որ գե-
ղարուեստական քննիչ յանձնախումբի
մը խիստ ու զօտարահաճ ընտրու-
թենէն կրնայ անցնիլ, այնքան խիստ
ու ա՛յնքան զօտարահաճ՝ որքան կա-
րելի չէ ըմբռնել. Երեւակայեցէք որ
1600 նկարներ չեն կրցած գնահատ-
ուիլ, և վերադարձուած են իրենց
սէրերուն:

Թէեւ, այս կերպով ցուցահանդէսի
յատկացումը չլնքին եթէ արհնները
պարագ մնացած են, բայց ատով իսկ,
այս տարուան ցուցահանդէսը ամենէն
աւելի հաւնութեանն էր ամենէն ա-
ւելի գնահատուածներէն մէկը է, զոր
Պերլինի թերթերը չեն վարանիր ա-
նակնկալ մը կոչելու:

Դեռ երկու օր առաջ բացուեցաւ
ցուցահանդէսը ի ներկայութեան կեր-
թական նախարարին, պետական
բարձր պաշտօնատարներու, հոյակապ
արուեստագէտներու եւս, բայց ար-
դէն քննադատութիւններ երեւցած են

բոլոր թերթերուն մէջ, ամէնքն ալ
նպաստուեր քննադատութիւններ:
Այս տարի ցուցադրողներուն մէջ կան
նաեւ Ամերիկացի, Յարնսացի, Ռուս,
Պելժ. Զուիցերիացի եւս. արուեստա-
գէտներ, ըստ մը որ ուրիշ տարիներ
այսքան մեծ համեմատութեամբ տեղի
չէր ունենար:

Պ. Վարդան Մախոսեան արուես-
տագէտ մըն է. որ իրականին պաշ-
տամունքն ունի, միեւնոյն ատեն ու-
նենալով այն խառնուածքը, այն
«չեմ գիտեր ինչը» որ տարբեր հմայք
մը, տարբեր կնիք մը եւ ինքնա-
պաւթիւն մը կուտայ իր գործերուն:
Իր քննողի ու գիտողի անխոնջ հե-
տամտութիւններն են որ զինքը մղե-
ցին անցեալ տարի գեղարուեստակա-
նուսումնասիրական ուղեւորութիւն մը
կատարել Եգիպտոսի մէջ, ուր բնու-
թիւնը, արեւը եւ հորիզոնը այնքան
դիւթիչ ու յարթիկ հմայք մը
կընծայեն արուեստագէտներու: Երի-
տասարդ Հայ արուեստագէտը, որ
միեւնոյն ատեն նոյնչափ ճարտար
ջութակահար մըն է, այս տարի եւս
մտադիր է պտոյտներ կատարել Եգիպ-
տոս եւ այլուր, Արուեստի ծաղիկներ
քաղելու համար որքան Բնութեան
մէկ առանձնակեաց անկիւնէն ու գրա-
ւիչ մէկ պատկերէն՝ նոյնքան ծովէն:
Իր այս տարուան ցուց. դրած նկար-
ներու մէջ կայ ձեռնարկին տեսարան
մը Պերլինի շրջակայներէն առնուած:
Կարելի չէ այնքան բնական գեղեց-
կութեամբ ցուցանել պատմաբան վրայ
ձիւնին քնքշութիւնը. ինչպէս նաեւ
գետակին ջուրը այնքան ջինջ՝ որ կը
հոսի լոռն խոխովով մը:

Սուրհանդակ

Բ.

ՄԱԻԹ ԶԷ

Շատ հաւաստի աղբիւրէ կը
հաղորդուի մեզ թէ Պագուէնի-Ար-
զումանեանց կենտրոնը Պաթում և
Պագուէնի մէջ առանձին նամակներով
և թէ նոյնիսկ հեռագրով հրա-
հանքներ դրկած է ողբացեալ Շա-
հէն. Մխոյի և Չիթեանի մասին:
Այդ հրահանքներուն բնութիւնը
եղած է ոչնչացնել տալ այդ երկու
յեղափոխական գործիչները:

Նաեւ մեզ զրգուած է Սեւ Ծ. վի
ռուսական եղբորքներէն ընդօրինա-
կութիւնը Սագուէնի Արզումանեանց
«կենտրոն»ի մէկ շրջաբերականին,
որմէ կը քաղենք հետեւեալ տողե-
րը նոյնութեամբ.

Հնչակեան կուսակցութեան Մաս-
նաճիւղերին՝ Սեւ Ծովի Ռու-
սական ակերին:

Սիրելի ընկերներ,

«Այս բոլոր լսեցիք որ կուսակ-
ցութիւնիցս արտաքսուած եւ կեղծ
Հնչակ թխող ստահակները մի քանի
վարձկան գործակալներ* են ուղարկել
Սեւ Ծովին ակերին գտնուող մեր ըն-
կերներին մէջ իրանց մտքի անարգ
վիժուածքի համար հոգ պատրաստելու.
եւ միամիտներին իրանց ծուղակը
ձգելու համար:

Իրանց ագենտներին ու վարձկան
գործակալներին յանձին Զիթեանի,
ինչ որ կորած, մոլորած Շահէնի,
Մխոյի, Մուխոյի, Կառնկի, այժմ էլ
Սեւ Ծովի ակերին գտնուող մեր ըն-
կերներին մօտ են ուղարկել իրանց
չահատակութիւններին եւ խաչադողու-
թիւններին համար ազատ ասպարէզ
գտնելու գիտաւորութեամբ:

«Սրանով խառն հրահանգում ենք
մեր բոլոր ընկերներին եւ հարազատ-
ներին երեւալու ապէս գորս վառեալ
այդ քաղաքները շողալիսներին,
յեղափոխութիւնը շահագործող սին-
լքորներին անարգ վարձկաններին: Չը
թողնէք մի վարկեան անգամ որ դը-
րա՛ք օձի նման սողոսկալով ձեր շար-
քերը՝ իրանց թոյնը ծաւալեն ձեր
մարմնի առողջ անդամներին մէջ. ար-
տաքս նետեցէք այդ խաչադողներին
եւ «չարաչար հայտնեցէք»... եւնաւ»

Ի բաց առեալ վերը յիշուած
մասնաւոր նամակները և հրա-
հանքները, շրջաբերականով մը
սպանութեան համար սպէս աւելի
որոշ հրահանգ չէր կրնար տրուիլ
յեղափ. մասնաճիւղերու, Հոն «այդ
խաչադողներին, օձերին, չարա-
չար հայտնեցէք» հրահանգ՝ ստո-
րագասեալ մը տրուած՝ ՍՊԱՆԵՆ-
ՑԷՔ կը նշանակէ. մանաւանդ
երբ այդ խիստ հրահանգը կը
տրուի այն տեսակ մասնաճիւղի
մը, որուն մէջ անխալ տող
մը գրելու կարողութիւն ու-
նեցող մէկը չգտնուելու աստիճան
տգէտ և հայրենիքի տառապան-
քով դառնացած անդամներ միայն
կան. որոնք միամտաբար իրենց
ստորագրութեանց եւ պաշտօնական
կնիքին տակ կը խոստովանին ո-
ճիւրը, և լաւ գործ մը, յանձնա-
ռութիւն մը կատարած ըլլալու
գոհակցութեամբ իրենց սեւ տե-
ղեկագիրը կը մատուցանեն յոսս
Արզումանեանց Սագուէնի կենտրոն

Աին՝ Ահա այդ տեղեկագրին րն. դորինակութիւնն է որ մեր ձեռքին մէջ ունինք :

Սուտիկէ կոյր ձեռացող պառակտիչներ և ծախուածներ տակաին թող սչքերնին գոցեն մոռք է բտելով :

ԱՆՍՈՌԱՆԱԼԻ ՇԱՀԷՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

(Շա. 36րդ. քիւիւն)

Թիւրք կառավարութիւնն լաւ գիտնալով հայերու սակաւութիւնը լաւն, կը հիւանայ Հնչակեան հերոսներու քաջագործութեան եւ մղած կրօններուն, եւ թէ երբ կիմանայ որ այդ հայերու պետն է եղեր Շահէն աւանդով հայ մը՝ Մշեցի մը, փաշայութեան տնտեսին արժանի կը դռնէ զանի, որ անկէց վերջ կառավարական շրջաններու մէջ Շահին փաշայ կը յորջորջուի :

Շահէն երբ կը տեսնէ թէ այլ եւս Ջօքմարգուանին որ եւիցէ վտանգ մը չ'սպառնար քանի որ բանակը վերցուած է Ջօքմարգուանի շուրջէն, ի նկատի ունենալով կարգ մը ցաւալի իրողութիւններ, քանի մը բնկերներ հետն առնելով լեռ կը քաշուի... սուանց ի նկատի ունենալով Ջօքմարգուանի երկսեռ ժողովուրդի թախանձաւքն եւ փափաքն որ կ'ստիպեն զինքն հոն իրենց քով մնալու. բայց Շահէն գործել կուզէր ոչ թէ հանգիստ, Ահա այս պատճառաւ է որ Շահէն Ջօքմարգուանի հերոս ըսուեցաւ եւ Կիլիկիոյ թիւրք կառավարութեան «Շահին փաշա» :

Շահէն լեռան վրայ իր հետ գտնուող ընկերներուն հրաժեշտ կուտայ եւ պէտք եղածն կարգադրելէ վերջ ճամբայ կելլէ դէպի Չէյթան երթալու որու կողմն զեռ չէր վերջացած : Շահէն իւրենց հետ Սվէրիայ գացած պահուն կրկին կը ձերբակալուի եւ այս անգամ ձեռք ոտք կապելով 7-8

սասիկաներով Հարէպի բանտ կը տանին զինք :

Թող չը կարծուի թէ Շահէն իր անճարակութիւնով անգամ կը ձերբակալուի :

Թիւրք կառավարութիւնը նկատելով որ Շահէն Ջօքմարգուանի մէջ շատ ու շատ անհաւարար ուժով հերոսաբար կ'ուր մղած քաջակիւն եւ խուժանին զէմ, նկատելով որ բուական միտ հասցնելէն վերջ յաղթող հանդիսացած էր, նկատելով որ այդ շաղթութեան պատճառաւ Շահէն Կիլիկիոյ մէջ տնագին ժողովրդականութիւն չահած էր, վերջապէս թիւրք կառավարութիւն ի նկատի ունենալով իր կորուստն պարտութիւնը՝ եւ մանաւանդ Ջօքմարգուանեցոց դրժեքնաւ չը միտաւորին, եւ այս բոլորը իր միայն Շահէնի մը չնորհիւ, ուստի կառավարութիւնը իր ամէն ճիգ կը թափէ եւ ամէն միջոց իգործ կը դնէ Շահէնը ձերբակալելու եւ դատաւարտելու :

Հալէպի կառավարական բարձր պաշտօնեայ մը Շահէնին կըսէ :

«Վերջապէս ձերբակալուեցար, «Ջօքմարգուանի բառին բովանդակ չը» : «Յանկու թեամբ անհաւատար կուտայ» : «մէջ լաւ կուրելէդ եւ մեր բանակին «մեծ կորուստ մը պատճառելէդ վերջ» : «յաղթող ալ ես, տհա թէ ինչու «քեզ «Շահին փաշա» անուանցինք» : «Ուրեմն հիմայ ժամանակն է որ քիչ մը հանգիստ ընես բանտին մէջ» :

Պաշտօնէի «քիչ մը հանգիստ բռն» խօսքի նշանակութիւնը Շահէն լաւ մը ըմբռնած էր եւ թէ գիտէր որ այս անգամ իրեն արուելիք պատիժն այնչափ թեթեւ չպիտի ըլլայ եւ թերեւ չազատի ալ, թէեւ կառավարութիւնը չէր գիտեր թէ, Շահէն ըսուածը Աքքեայէն փախչող Միսոն է : Վերջապէս բաւական էր որ Շահէն դեռ գործել կուզէր եւ թէ թիւրք կառավարութիւնը զինքը պիտի առնչէր եւ չարչարէր :

Շահէն իրեն յատկացուած տանջանքներուն հետեւեալով թանջ (պատու) հիւանդութեան ենթակայ կըլլայ. արդէն թիւրք կառավարութիւնը երբ չուզեր բանտարկեալ մը

իսկոյն մեղցնել զանի որ եւ իցէ անբուժելի ախտի մը ենթակայ կընէ ցկեանս չազատուելու համար : Փորձառէնք միայն գիտեն թէ լաւ է բանտարկեալի մը համար մահը քան թանջի հիւանդութեան ենթակայ ըլլալը :

Ե. ՃԱՆԿԻԻԼԵԱՆ
(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պարզագէ մեզ կը գրեն :

«Տեղւոյս ազգայնաց մէջ ու ինչպիսի Չէյթանի հանգանակութիւն մը կատարելով 195 ֆր. 20 սանթիմ գոյացած է որուն վրայ թորիկեան եղբարք ունեցուցած են 200 ֆրանքի գումար մ'ալ, որ հրեայ վաճառականէ մը առնուած էր, թորիկեան եղբարք յարմար դատած մէկ բարեկամակ հաստատութեան նուիրելու համար, ալ վաճառականին հետ եղած գատի մը երկու անձերու միջամտութեամբ վերջանալովը» :

«Ամբողջ գումարը 19 քաղ. ոսկոյ վերածուելով զրկուած է Պատրիարքարան ճիշտ նպատակին ծառայեցնելու խնդրանքով» :

— Պ. ԲԱՊԱՔԷ մեզ կը գրեն :

«3 — 4 շաբաթ առաջ Սիլիստրէէ, վառնայէ. Պուրկազէ և Ռուսոս տանէ 4 հօգի ֆէմալցիներ հայ բնիք երթալու համար օրինաւոր անցագրով ճանապարհ ելած են, Տապիզան կը հասնին, Թուրք կառավարութեան անօթի պաշտօնեաները բաւական դժուարութիւններ հանելէ վերջ 3 հօգիէ տառնական ոսկի շորթելով ազատ կարձակեն : Իսկ Ռուսոստանէ գացողը սիւրյոթար կուզէ 15 ոսկի» :

Կի տալ և ազատել, սակայն չընդունուիր. կերեալ թէ հոտ մը առած են անոր լաւ կացութեան և կուղեն հաւի նման լաւ մը սօտթիւ և ապա որձակել :

— Սամսոնի հարուստ հայ վաճառականներէն հանգուցեալ Տ. Յակոբ կիւտիկեան տեղւոյն եկեղեցւոյ վերաշինութեան համար 1000 ոսկի կտակած ըլլալով, այս անգամ հանգուցեալի վաճակները ալ դուժարին համապատասխան գեանի մը յանձնած են վերաշինութեան յանձնաժողովոյ տեսնապետին :

— Հայ-Հռոմէականաց պատրիարքը որոշեալ է հին տոմարը վերցնելով նոր տոմարի համաձայն կատարել հիկեղեցական տօները : Այս որոշումը պիտի գործադրուի եղեր յառաջիկայ Ս. Յ'ուէրէն սկսեալ :

Հայ կաթողիկոսի Հայկական մեծագոյն զանգոսմէն կատարելապէս բաժնելու ծառայող խումատ մը եւս կը պատրաստեն այդ որոշումով :

— Սիսէն գրուած նամակի մը մէջ սա տղիւրը կը կարդանք. «Ամէն անգամէն աւելի այս անգամ Ս. Սիսէնի օրհնութեան հանգէսը տեսնելու համար կարծես մրցում մը կար կիլիկիոյ հայ ժողովուրդին մէջ : Առ ոչինչ գրելով ճամբորդութեան շեղութիւնները կիլիկիոյ հեռաւոր թեմերէն, միջին իսկ թեմերէ գուրս ուրիշ տեղերէ եւս աղեւսակ եկած էին Ս. Աթոռ : Ստեղծ առհասարակ հրապարակ ըլլալով, յոժարակամ կը հիւրընկալէին իրենց տունները 40—50 անհատներով ուխտ ուորներ, 6000է աւելի ուխտաւորներ եկած էին : Ստեղծ գրեթէ ամէն ալ ըստ աւժանոյն հիւրասիրեցին :

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ

(79)

ԹԻԱՊԱՐՏԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐԻՐԻ

ԹԱԼԱՆԻ ՏԱՐԻՆ

— Ներսէս Արքեպիսկոպոս, . . . ու եկած եմ յայտնելու թէ թալանի չարագործութեանց մէջ ձեր մասը կայ . . . զուք մեղսակից մըն էք թիւրք կառավարութեան, եթէ ո'չ չէք ձգել որ այս շրջակայ գեղերը կողոպտուէին ամբողջովին :

— Ես մեղսակից մըն եմ :

— Մեղսակից մըն էք . . . ու այսօր ալ այդ գաղտնիքն կը հետեւիք : Է՛հ, բաւական է . . . վար առէ՛ք ձեր նենգաւոր դիմակը . . . վար առէ՛ք այդ առեւերելի կեղծաւորութիւնը . . . Գիտե՛մ . . . կը փափաքէիք որ ձեր վրէժը լուծուի . . . կը փափաքէիք որ Առաքնորդական Տեղապահին անկարողութիւնը յայտնուի ու դուք փնտռուիք ներկայ կացութեան մէջ : Լեցուեցաւ ձեր իղձը : Ժողովուրդը, որուն իրաւունքները վանքի սեփականացուեցան տուէր, այսօր մոխրի վրայ նստած է : Որո՞ւ համար այս դարստոր չէ՞ք կը պահպանէք, որո՞ւ համար այս վանքին կալուածները կը բազմապատ-

կէք . . . Բուրտրոն թէ թիւրք կառավարութեան : Ահա՛ տմեն բան կը վերջանայ . . . գեղացին իր անդունդին մէջ կը գլորուի : Իրեւնք թէ մեղսակից մը չէք . . . մինչդեռ համոզուած եմ թէ կառավարութիւնը դռնէ՛լ անքին չըրականելը գտնուող գեղերը թալանել չի պիտի տար, երբ դուք փոխանակ վանքը քաշուելու, այդ միջոցներուն քաղաքը չը գայիք : Ինչու համար, երբ առաջարկութիւն եղաւ ձեզի որ քաղաքը թողուք ու վանքը երթաք, դուք մեթեցիք ու արամաղութիւն ցոյց չը տուիք ըսողը բառնալու այդ ոճրագործութեանց ու չարագործութեանց հանդէպ . . . Ըսէ՛ք, ինչ մտածելով չուզեցիք ձեր պաշտպանութիւնը տալ թշուառ ու անզէն ժողովուրդի մը : Անկէց վրէժի՛ք կը լուծէիք . . .

Պողոս եպիսկոպոսը յանկարծ ստուելու մօտ իժի մը պէս ինքնիւր մէջ գալարուեցաւ ու ակամայ շարժում մ'ըրաւ : Մէկը կար իր դէմը . . . կը տեսնէր դիւքը . . . բայց անհրեւոյթ ու անաւոր ձեռք մը ունէր ան . . . Դողդողալով անոր աչքերու մէջ նայեցաւ, ուսկից հրաբուլի լաւաններով գուրս ժայթքած բոց մը կը ցայտէր : Չը կրցաւ բառ մը արտասանել, թէեւ ուզեց խօսիլ . . . ուզեց արգարեցնել ինքզինքը . . .

— Անխի՛ղձ . . . դուք Ներսէս Արքեպիսկոպոս իր ձայնը բարձրացնելով : Յիշեցէ՛ք թէ Աստուած կայ . . . ու դուք անոր տաճարին պաշտօնեան էք : Չը մնար ձեզի այս վանքը . . . չը մնար ձեզի այս հաշտիկ կղզին . . . որովհետեւ այս վանքը դարերէ ի վեր Ազգին գոյութիւնը պահպանելու կոչուած է . . . ու անիկա դաւաճանի մը բանար չէ՛ . . .

— Ես դաւաճան մըն եմ, ընդհանրեց Վանահայրը խղճուելով :

— Դաւաճան մըն էք, երբ թալանի թուականէն առաջ Այցելու հովուութեան պաշտօն ստացող վարդապետ մը կառավարութեան ձեռք տուէր, նախանձելով անոր ստացած համբաւին վրայ . . .

— Ես :

— Այո՛, դուք :

— Ինչ ապացոյց ունիք :

— Մտածեցէ՛ք . . . այն մարդը՝ որ Վալի փաշայէ մը կը յաջողի ասանկ հրամանագիր մը առնելու, չը կրնա՛ր դիմաւ թէ ինչ կերպով կատարուած է ձեր զարչելի մասնութիւնը : Փոռձ տեղ կը ջանք ծածկել . . . փոռձ տեղ կը հաւատացնէք զիս թէ արդար մըն էք դուք : Ընդհակառակը՝ կըսեմ թէ կառավարութիւնը թիւրքայ մէջ ինչ որ գործել տուած է, ձեր խորհրդովն ըրած է, եւ ձեր մեղսակցութիւնը անոր ձեռքին դէմն եղած է :

— Ամենեւի՛ն . . .

— Ստելու ժամանակը չէ՛ . . . Ըսէ՛ք ինծի թէ այսուհետեւ ինչ կը մտածէք . . . երբ թալանին պիտի յաջողէ կոտորածը :

— Ոչինչ :

— Ոչինչ . . . ուրեմն պէ՛տք է հետանաք այս վանքէն . . . Այս դարաւոր չէ՞ք Ազգին է եւ Ազգը կը փափաքի որ հոն արժանաւոր Վանահայր մը գտնուի :

Հպարտ Վանահայրը չը կրցաւ հանդուրժել. հետեւաբար բացազանչեց :

— Ո՞ր է ասկից հեռացողը զիս :

— Ազգը . . . չեչուց Ներսէս Արքեպիսկոպոս :

Ուստաւորաց բնակութեան ծառայելու համար մինչեւ իսկ Ուլգ վարժարանները փակուած էին:

— Օրմանեան Պատրիարք կառքով գաւազանէն մը իջած պահուէն բռնաբարձ կառքի մը բաղնիքով իր կառքը շրջեց և կառքապանը ու բարապանը գետին թաւալելու և կառքին ապակիները ու իր աստիճանները բնակիչներէն զտելու համար Արիս էֆ.ին հետ անջնալով մնացորդ է կառքին մէջ: Նոյն միջոցին օգնութիւն հասնելով, Պատրիարքը մերձակայ գրասենեակի մը փոխադրուած, ու յետոյ անջնալով բայց յուզուած վիճակի մէջ իր բնակարանը վերադարձած է:

— Ուստաւորաց Տիկին Նատիրեան վանայ Սալուպատի Ս. Գրիգոր վանոց որբանոցին 1000 բուլղի նուիրելու է: Խոստանալով այսուհետեւ տարեկան 500 բուլղի գումար մը նուիրել նոյն որբանոցին:

— Անցեալ շաբաթ մեր թիւքերէն բաժնին մէջ նշանակած էինք Պատրիարքարանի կրօն և Գեղ. Ժողովոյ առաջնակալ գանդաւան: Բուն տրուած շքանշանները, Հե. տեւեալ օրը հոս հասնող Պոլսական թերթերու մէջ կը կարդանք նաեւ թէ Սուլթանը իր մեծագոյն շնորհէն (!) չէ զրկել Գեղ. Ժողովոյ միւս անդամներն ալ: Տ. Տ. Սէպուհ Տէմիրճիպաշեանի, Միհրան Սէթեանի և Միհրան Ասատեանի տրուած է Միւթէմայիզի աստիճան:

— Մարտկերտի երկրաշաղկէտ շրջակայ քիչ շատ վնասուող գիւղերն են. Եփեմալի մէջ 10 տուն, Աղջկան 10, Բագիւն 8, Թոնրակ 11, Խանօղլի 21, Տէրէք 43, Խօթանէլ 12, Գարազայա 32, Տօլազգազ 26, Դաւէփ 25, Նորաշէն 52 տուն վնասուել են. ինչպէս նաեւ Պոլսանըզի Դաթար:

գիւղաքաղաքին մէջ 640 հոգի փախուցանուած ենք: մնացորդն է: Նոյնպէս Թաթար Գալէ, Քիթուր Լու և Բլուր գիւղերն ալ վնասուած են 150 տունի չափ:

Բաղէշի մէջ ալ ապրիլ 16ին երկրաշարժի ցնցումները զգացուելու և Ալէքսիս ու Սարգիս Գալաւա կենտրոն գիւղերուն մէջ ալ վնասներ եղան և շատ մը տուններ փլելով անձերու կորուստ պատճառով է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻԹԻՆԻ Ի ՀՈՌՈՄ

Իտալիոյ մէկ քանի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ ի նպատակ Հայաստանի և Մակեդոնիոյ տեղի ունեցած միութիւններէն յետոյ, Հոռոմի մէջ ալ անցեալ կիրակի մեծ միութիւն մը գումարուեցաւ: Երկու հազարէ աւելի իտալացիներ համախմբուած էին. առաջին մէջ կային ամէն կուսակցութեան պատկանող բարձր անձնակազմեր, երեսփոխաններ, նշանաւոր հրապարակագիրներ, նաեւ կարիպալտի որդիներ:

Աստիճաններէն էին Մ. Անատոլ Թրանս, Լորէս Մէլիքով մեր համակրելի ազգայնիցը, իտալացի երեսփոխան Մ. Թէլպազօ և ուրիշներ:

Միութիւնին ներկայ գտնուողները միաձայնութեամբ սա իմաստով որոշում մը տուին թէ ներկայները ամբողջ Հոռոմի ժողովուրդին կողմէ ջանք համակրութիւն կը յայտնեն Հայաստանի և Մակեդոնիոյ ճնշուած ժողովուրդներուն, որոնց միջազգային դաշնագրով տրուած իրաւունքները թուրք բռնապետութեան յարգել տալու յանձնառութիւնը քաղաքակրթ Եւրոպայի չկատարելուն պատճառաւ իրենք ա. մօթ կըզգան, և կը Պաճարնիս իտա-

լական կառավարութենէն որ այս ամօթը սրբելու համար ինք նախաձեռնարկ ըլլայ Հայոց և Մակեդոնացոց տարական իրաւունքները պաշտպանելու, զորս ինք ալ միւս մեծ պետութեանց հետ կրաշխաւորած է դաշնագրերով:

Այս ուղղութեամբ դեռ շատ մը միութիւններ տեղի պիտի ունենան իտալիոյ ամէն կողմերը:

ԽՐՈՒԱԴՆԵՐՈՒ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

Հունգարիոյ թագաւորութեան կըզգուած իրաւագիտ մէջ վերջին օրերս ընդհանուր յեղափոխութիւն մը ծագեցաւ: Մէկ գիշերուան մէջ այդ երկրի քսան կէտերուն վրայ խիստ ցոյցեր կատարուեցան: Խորհուրդները այլ և այլ անհատական և հանրային հաստատութիւնաց վրայ յարձակումներ գործեցին: հեռագրական հաղորդակցութիւնները կտրեցին: աստիճանները անկարող եղան յարձակումները զսպելու: զինուորական վաշտեր հասան ամէն կողմ, ընդհանուր տեղի ունեցան Հունգարացի զօրաց և իւրեւրու ժողովուրդին միջեւ, մեռեալներ և վիրաւորներ բազմաթիւ ցոյց կը տրուին: Ամբողջ խրաւարական երկիրը զինուորական պաշարման ենթարկուած է: քաղաքէ քաղաք հաղորդակցութիւնը արգելուած է, թղթաւորներ, հեռագրատները և նոյնիսկ լրագրողները խիստ հսկողութեան կամ գրաքննութեան տակ առնուած են, որպէս զի ծագած քաղաքական կռիւն ընդհանուր հանգամանք չառնէ և իրարմէ տեղեկութիւն չունենան: Երեք հազարէ աւելի իրաւագէտներ ձերբակալուած են:

Այս յեղափոխութիւնը առաջ եկած է Հունգար պետութեան իրաւագէտներուն ինքնավարութեան ղեմ գործած ոտնձգութիւններուն պատճառաւ: Հունգարացիք ջանացած են իրաւագիտ կամ Սլավօնիոյ ինքնավարական իրաւունքները չը ճանչնալ: Պետաբէշթէն զրկուած Հունգարացի կուսակալներ հետամտ եղած են միշտ Հունգար պաշտօնեաներով լեցնել պաշտօնատեղիները, որոնք իրենց նպատակ ունեցած են հետզհետէ իրաւագ ժողո-

վուրդի ինքնուրուշութիւնը չքաղելու: Այս վերջինները խիստ շատ անգամներ բողոքած, աղերսած են Հունգարացայի ձգտումներուն և ոտնձգութիւններուն դէմ, բայց ի զուր: Եւ ահա այս անգամ իրաւագ ցեղը առնական ուժով ելած է իր իրաւունքները յարգել տալու:

Սակայն կարծես ընդհանուր օրէնք եղած ըլլայ, նոյն իսկ քաղաքակիրթ պետութեանց համար, իրաւունք պահանջող ժողովուրդին բիրտ ուժով, ղէնքով պատասխանելու: Այսօր այս բռնական միջոցին է զիմած Հունգար կառավարութիւնն ալ և տեսակ մը պաշարման վիճակ ստեղծած է ամբողջ Սլավօնիոյ մէջ: Խորհուրդները ստիպուեցան իրենց երեսփոխաններուն միջոցաւ ազգին ցաւերը ներկայացնել իրանս Եռօքֆ կայսեր: Բայց իրենց առջեւ Վիեննայի պալատին գոնիքը գոցուեցաւ: Խորհուրդ պատուիրակներուն պատասխան տրուեցաւ թէ Հունգարիոյ ներքին խնդիր մը Վիեննայի մէջ չէ կարելի յուզել: Պատուիրակութիւնը իզուր պնդեց թէ եկած է իրենց ցեղին ցաւը իրենց վեհապետին պարզելու, քանի որ Եռօքֆ կայսրը հատարապէս թէ Աւստրիոյ և թէ Հունգարիոյ վեհապետն է, սակայն այս անժխտելի փաստին սուղու ալ բիրտ ուժը իր ձեռքին մէջ ունեցող աստիճանական նախարարութիւնը «ոչ կարեմք» պատասխանեց:

Խնդիրը Վիեննայի երեսփ. ժողովին ներկայացաւ իւրաւող երեսփոխաններու հարցապնդումներով, արմատականները պաշտպան հանդիսացան առաջիններու բողոքին: հոն վիճաբանութիւնները դեռ կը շարունակուին ու չը գիտցուի թէ ինչոքիւր ո՛ր պիտի յանգի:

«ԻՐԱՆԻԱՆՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Սօֆիա, Չարեհ Խանճաւան. — Ահա հըրապարակաւ ալ յիշեցնել ստիպուեցանք որ Ձեր խոստումը կատարէք ընդ ինոյթ:

— Նոյնը կը յիշեցնենք թ. Բաղարճըքի տէր կարապետին: Արիւնքի ստիպելներուն և սուրբ անոնց որոնք իրենց խոստումները չեն յարգած:

— Ազգը թո՛ղ հրամայէ . . . մըմնջեց Վանահայրն ու տեղէն վեր ելնելով սկսաւ դահլիճին մէջ չըջագայել:

Ներսէս Արծրունին ուրիշ խօսք մը չըրաւ . . . այլ մեքենաբար ոտքի կանգնեցաւ ու միկնելու պատրաստուեցաւ:

— Կը մեկնի՞ք, հարցուց Վանահայրը:

— Այո՛ . . . մըմնջեց Ներսէս Արծրունին ու գուրտ ելաւ:

Ներսէս Արծրունին այս անգամ իր ճամբան փոխեց գէպի լեռները, գիտնալով որ Պօղոս Խալիփօպօր կը մատնէր զինքը, և ինչ որ հետքը կորսնցնելու չըլլար: Ամբողջ գիշեր մը ճամբորդելով հասաւ Վարապա վանքին ներքեւը. այնտեղ հաղուստը փոխեց ու ծրարը քարերու մէջ պահելէ հետք, տարաւ յանձնեց ձին Ռէսին ու կրկին վերադառնալով քաղաք մտաւ . . .

Տանալուհին երբ իմացուց թէ վարդապետ մը եկած էր երկու ժամ առաջ և տեսնել կուզէր զինքը:

— Ի՞նչ պատասխան տուիք, հարցուց Ներսէս Արծրունին:

— Հիմ թէ՛ «տունին մէջը ատանկ մէկը չկայ . . .» մըմնջեց պառաւը:

— Վարդապետէ՛ն ալ կասկածներ ունեցաք:

— Ի՞նչ գիտնամ . . . ժամանակը շատ գէշ է: Վարդապետը չէ, մտրոյ իր եղբորմէն անգամ կասկածներ կրնայ ունենալ: Ո՛վ կը հասկնայ . . . միթէ ամեն սեւ հալոնողը ա՛ռբը մարդ է:

— Ուրիշ ո՞վ եկաւ:

— Մէկը չեկաւ:

— Ուստեղի՛ն ալ չեկաւ:

— Ձէ: Միայն նստակ մը ունիք:

— Բերէք ինծի:

Պառաւը գնաց ու շուտով նստակ մը բերաւ: Ներսէս Արծրունին ընդունեց նստակն ու բանալով զայն, ահա ինչ որ կարագ.

Կ . . . , 7 Հոկտ. 189 . . .

Սիրեցեալ հայր իմ,

«Երկու օր է որ քաղաքը զարհուրելի դրոշման մը մէջ կը գտնուի . . . վայրկեանէ վայրկեան՝ կոտորածը կազմուեց բոլոր հայրերու . . . : Կառավարութիւնը պահապան զօրքերով պաշարուած տակ առած է հայոց թաղերը՝ միմիայն կեղծ ձեւակերպութիւններ մը համար:

— «Ասիական տեղի կուսակցութեան հայտը մը չաքաղար սպաննուած է հոռոմ . . . Եւրոպական չորս տարեկներէ ի վեր ժողովուրդեան արեւելք ձեռք այս հրէշ տունին սեռին ներս մտած ատեն, գետին կը փռուի դաշտին մը հարուածներու ներքեւ և սասկիւլ վայրկեանական կըլլայ:

«Եւ որովհետեւ դաւաճանք սիրելի մէկը համարուած էր կառավարութեան աչքին հանդէպ, անոր ոճիւր շատ սուղի նստեցունել կուզէ հայրերու . . .

«Երկու դաւաճանին դէմ տունը կը բնակինք: Մանկամարդ կին մը և երկու դաւաճանը ունի: Զարմանալի չէ՞, երբ ըսեմ թէ մանկամարդ կինը կաթիլ մը արցունք չուզեց թափել իր անարգ ամուսնոյն վրայ . . .

«Ոստիկանութիւնը տուն չիողուց որ չխուզար-

կէր . . . : Զարնողները տեսնեալ հազած աղջիկ մը և և երեսուսարդ մըն ևս եղեր . . . ատուր համար հօրաքոյրս շատ կը վախայ ինչ:

«Ո՛հ, հայր իմ, թողունք այս խնդիրները: Դուք ի՞նչ կընէք . . . Վանական ո՛ր է: Զափազանց կուրօտցիր եմ Լալիզարը . . . : Անոնց, իմ հոգւոյս հատորներուն բարեւեալ խօսքէք . . . : Կը սպասեմ ձեր պատասխանին: Քաղաքին գրութիւնը կը խոստանամ գրելու . . . :

Ընդունեցէ՛ք համոզներս !!

Միտմ կարօտովդ Աղջիկդ ԼՈՒՍԻԱ

Երբ սիրելի աղջկան նամակը վերջացուեց Ներսէս Արծրունին գորովանքով մը չըթնելու տարաւ զայն ու համբուրեց: Ա՛խ, խեղճ Լուսիա տեղեկութիւն չունէր թէ Լալիզար սպաննուած էր: Ամիսներէ ի վեր քաղուած էր Կ . . . քաղաքը և կասկէր հօրաքոյր հետ: Միեւնոյն ատեն չգիտէր թէ Վանական իր վարդապետական կոչումին համաձայն՝ Վարապա վանքը կը գտնուէր:

(Շարունակելի)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Մէջհուր պուկա. Թիւնարը Գէ. մանաւորով պիր գաշ հափթտան պերու մահպուս պուրնմողէ.

— Սթանպուր պուկար խասթա. հանէսի վէ պէոյիւք մէքթէպին թահարրի օլընտըղընա տայիր վէ.

— Յրեկտեկպարտ նամ վիէննա կազէթասը. Սթանպուրտան ալտըղը մալիւմաթ իւզրէ.

— Թիւրքիանըն ումուճէն մու. հարէպէյէ հազըրլանմագտա օլտըղընա տարի ֆիկարօնըն նէշը իթտիկի հափաթիսի Աթալն Գօնն.

— Մաքէթնիայա իտիւլ իտի. լէն տինամիթէր Պուրկարիտան կէշմէյուպ.

— Մանասըր վիլայէթի տա. խիլինտէ Գասթօրիայա 20 քիւօ.

մէթօր իրագ պուրնան Սէրտէրզ նամ քէօյտէ մայիս 22 տէ վուզու պուլան միւսատէմէտէն օլտայը շու Եօլտա Եէնի թափսիլաթ վէ.

«300 իանէտէն իպարէթ օլան մէքըրը քէօյիւ ասքէրլէր մուհա. սէրէ իտուպ, թօք տարպէլէրի իլէ խանէլէրին էքսէրիսինի խարու ց իտէրլէր. 225 իտէն 100 քիշի գատար թէլէֆ օլուր. Պաշգա թափսիլաթ Եօգ իսէտէ, վու. գուաթ Բէք տէշէթլի կէօրիւնի. յօր. զիրա ալթընճը Գօլըն Գօ. մանտանը Հիւնի բաշա թահգի. գաթ իշին մահալի մէքթիւրէ գա. պիթլէր Եօլամըշ տըր. «25 թէլէրին Եէնի հարէքէթլէրի սէպէպլէ տսքէրլէր ալայ ալայ Գասթօրիա վէ Յիօրինա նամ գա. զալարը իհաթէ իթտիլէր. 2օգ ինսան հապա իտիլտի.»

— Սքիւպ, Մանասթըր, Սէ. լանիք վէ էտիրնէ վիլայէթլէրին. տէ մահպուս պուրնան պուրկար. լարըն մըգտարը 3000 ի միւթէ. ճապիգ օլտըղը Սթանպուրտան պա. թէլէկրաֆ պիլտիրիլիօր.

Սքիւպ վիլայէթինտէ Րատօվիշ

նամ գասապայա Եազըն՝ 17 քի. շիլիք պիր պուկար չէթէսի վէ թիւրք տսքէրլէրի պէյնինտէ Եէ. նի պիր միւսատէմէ վուզու պու. տու.

— Օսմանլը տէլէթինին ումուճ պօրճլարըն պ'րէշտիրմէք իշին մէնլիսի վիւքէլանըն մազպաթասը մուճիպ իրատէ սուտուր իթմիշ օլտըղընը իշ կիւն մուգատտէ. թէլէկրաֆլար պիլտիրմիշ իքէն, տիւն Սթանպուրտան ալընան Եէնի պիր թէլէկրաֆ՝ մէքըրի մազպա. թանըն պազը նօգթալարընը իք. մալ Եալսօտ թէպուր իթմէք իշին Երաւըրտան Պապը Ալիյէ կէրի կէօնտէրլիտիլինի պիլտիրտի.

Աղպանիւս

Րուշտի բաշա ասքէր իլէ Ճաքօ. վայա կիրտիկի էսնատէ Արնա. վուտար պիր արզուհալ թագտիմ իտէրէք, Սուլթանա իթաաթլըր վէ իսլամ ասքէրէ գարշը սիւհա աթմայը միւնստիպ կէօրմէտիք. լէոյին պէյան իթտիքտէն սօնրա, խրիսթիանլարըն պիր իսլամ հիւ. քիւմէթինտէ սիւհա թաշըմագ հազգը վէ պիր միւսլիմանըն խր. րիսթիան գատրլար թարաֆրիտան մուհաքէմէսի Գուրան ահքիւմը. նա մուղալի օլտըղընը պէյան ի. տէրէք, իսլահաթը քօթէթ իթ. միշլէր վէ չէօյլէ իւլվէ Ելլէմիշ լէր. «Պիզ բատիշահա մութուլիզ, լաքին տինիթիլին ահքիւմընտա թապէյիլի. Պիզ գուրանըն հիւ. քիւմէթինի տէկիշտիրմէյէ րազի օլամալըզ».

Մաքէթնիա

Հիլկանօօ նամ քէօյէ Եազըն 38 քիշիլիք պիր չէթէ 1200 աս. քէր վէ պաշըպօզու. քարլէ սա. պահտան տգշտմա գատար գաթ կայա տէպս միթ Վէ նիհայէթ գարանլըգ պասսօդըր Էսնատէ՝ ասքէրլէ իւզէրինէ պապալար տ. թուպ, անլէրի կէրի թէպուրլէ. Բէք չէքիլիպ կիթմիշ, վէ Եալը. նըզ 2 քիշի պուկար թէլէֆ օլ. մուշ օլտըղընը, վէ լաքին թիւրք. լէրտէն 21 Եօլիւ վէ 30 Եալէլի տիւշտիլինի վէլէրնա Բօշքա Եա. զըլօր.

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Տախիլիէ նազըրը Մ. Բէթք. վըն կազէթաճըրլար իլէ օլան միւ. լազաթընտա քէնտիսինէ «րուս տիւշմէնի» տէնիլտիլինի չիտտէթ. լէ Եէհր իթմիշ.

— Բազար կիւնիւ Պուրկազտա պիր միթինկ թէնէմիւ օլընմըշ օլուպ, Մաքէթնիա տա տէվամ իտէն գուլմ ու թէգեթիլաթ խու սուսընտա նութգլար իրատ օլը նարագ քօթէթ իտիլմիշ տիր.

— Մէջհուր Պօրիս Սաբաֆօլը սաղ վէ Եալսօտ Եօլիւ էլտէ ի. տուպտէ հիւքիւմէթէ հէր քիմ թէսլիմ իտէր իսէ 500 լիւրա պա. շիշէ նայիլ օլաճաղընը թիւրք

հիւքիւմէթի Մաքէթնիանըն հէր թարաֆընա թիւրքէ վէ պու. կարճա իլանաթ իթմիշ օլտըղը Սօֆիա կազէթալար Եազմըշ տըրլար.

— Բազար կիւնիւ Պուրկալարա քիւրիլ վէ Մէթօտի Եօրթուսը օլ. մագ մինասիպէթի իլէ, Ֆիլիպէ պէլէտիլի թարաֆընտան էվվէլ. Եէ Երնագ Թիմիստիկ շիրքէթի. նէ պիր սալօն ինչա իթմէք իշին հէտիէ օլընան մահալտա թէմէլ պըրագմագ իւզրէ, չէհրին Եհայի. սի, բաբասլար վէ Էմուրլար թօք. լանարագ թէսէլ թաշը տուա իլէ գօնուլաճաղը Էսնատէ, Մաքէթ. նիա հազգընտա զայէթ շէտիտ վէ պէլիզ նուլլար սէօյլէնէրէք, Մաքէթնիա տա թիւրք մէզպի. մինտէն էվիլմէքտէ վէ մահպուստա պուրնան իլիմտար պուրկարլարն շու թէնսիլիք շալտի վէ մայթէմ կիւնլէրինտէ շէնլիկ իճրա իթմէք միւնստիպէթսիզ օլտըղը սէօյլէն. միշ, վէ պուրնու իւզէրինէ՝ պէ. լէտիէտէն ալըն մաալտա իլաննա. մէլէր սօգապլարտա Եաբըշլըմըշ տըր.

Միլիթէնէվվիթէ

Րէսմի իլանաթա կէօրէ յունվար 1 տէն մայիս 12է գատար Հինտի. անըն Բէնճօպ էյալէթինտէ Եու. մուրճագ իլլէթինտէն 141,789 քի. շի Եօլմիշ տիր.

— Քիշնէվ Եահուտիլէրինէ զըր. կըն սէպէպի իլէ շօգ թարաֆլար. տան իանէլէր կէօնտէրլիլիօր, խրիսթիան շիրքէթլէրի տախի խալը մէպաղ կէօնտէրմիշլէր տիր.

— Կրալ վիթթօր Էմանուէլին յուլիս 8 տէ Լօնտայա կիտէնէկի վէ. պիր գաշ կիւն էվվէլ Բապիսէ տախի զիյարէթ իտէնէկի գա. րարկիլը օլմուշ տըր.

ՍՕՆ ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԼԱՐ

Սրանպօլ, 15 Մայիս

Սապըգ պուրկար նազլըրլարըն. տան Մ. Նաշվիշ տիւն Էօլլէնտէն սօնրա ուրայա Եէթիշտի.

Սրանպօլ, 15 Մայիս

Միթթօվիցատա գաթլ օլընան գօնսօլուս 2էրպինանըն Էօլտիկի մահէլտէ պիր րուս քիլիսէսի թէսիս իթմէք իշին Բուսիա էլլիսին թալէպինէ տայիր չըգմըշ օլան հա. վաաթի րուս մէնպալարընտան թէք զիպ օլընըլօր.

Սրանպօլ, 15 մայիս

Թիւրքիանըն ումուճ պօրճլա. րընը պիրլէշտիրմէք իրատէսի պու. կիւն պէքլէնիլիօր.

Գարշօլա, 15 Մայիս

Լէվաքինին զիքրի իշին թէսիս օլընաճագ սանէլին թէմէլի վաղ իթմէք ալընա րէյասէթ էլլէմէք իշին Ֆէլ. Բրէնս պու սուպահ Եէթիշտի. Եպիսկոպոս Լէվաքինին սերկիւզէլթինտէն պահս էլլէտի.

Բրէնս վէ նազըրլար թէգըհարնա. մէի իմզալատըլար վէ թէմէլին ալ. թընա գօյտուլար. Բրէնս հազ. րէթլէրի պէլիզ պիր նութգտա Լէվաքինին Եէտիլըրընտան պահս. լէ օ կիպի պիր վաթանրէրվէր գահրամտանըն զիքրինին ումուճը. մամասընը պուրկար Էհայիլէ նու. սահաթ իթտի. Բրէնսին պու նու. թ. գընը Եհայի «հուրա»լարլէ գա. պու իթտի. Իքի միտէրրիպլէր տախի նութգլար սէօյլէրտիլէր.

Սաաթ 12 տէ թաաթ քէշիտէ օլընտը. Բրէնս իտարէի ազտահ իտուպ, Լէվաքինին հէսէհրիլէրին մապէնիլտէ պուրնտըղընտան տօ. լալը մէսուրլիլէթինի պէյան էյ. լէտի. Մէտիլի նազըրը տախի պէլիզ վէ ուզուս պիր նու. թ գիրատ էլլէտի վէ տէտի «սէրպէստիլէթի. միզի էլտէ իթմէք իշին Լէվաքի կիպի ֆէտաքընա գահրաման էվ. լատարը օլան պիր միլլէթ մահվ օլամագ, Շիմտի հէր նէ գատար պուրկար միլլէթինին աֆագը սի. յասիսի (քաղաքական հօրիզոնը) պուրկարլէ իհաթէ օլընմըշ ի. սէտէ պիզ Լէվաքիլէրէ լալըգ միլ. լէթտալար պուրնտըղըմըզը րու. պաթի թմլքտէն տուր օլալաճա զըզ. վէ սսիթէս.

Ֆէլ. Բ. Էնս մայիլէրի վէ մի. նիստրլարտան պիր գաշ իլէ պէ. րապէլ. Ֆիլիպէ թարիգիլէ Սօ. ֆիլայա միլլէթէմճիլէն հարէ. քէթ իթտի. վէ Բէթթօվ վէ Բէթթօվ միլիտարլար Գրգալը զա կիթտիլէր.

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԳԻՆԵԿՈՐԾ

Գինիի Լա մահն տեսակ քմպելիի մանաղէտ ազգային մը որ Երկար տա. րինը Եւրոպա Եւ ալլար իր արհեստը իգործ գրս է միւնմիւն գործարաննե. րու մէջ, ալթմ փափաք կը յայտնէ Պուրկարիլ մէջ նայ փափաքալար մը հետ Եւրպայեցու թիւմը գինիի Լա ու. րիշ Եւրպայեցու վրայ գործեր ընել. Փափաքողը բաշակցութեան համար զիմին խմբագրութեանս.

ԹԱՏՐՈՆ «ՊՕՐԻՍ»

(Ամանային Շրջան)

ՆԱՏԵԺՏԱ

Հայ դերասանական խումբը այս գիշեր ճիշդ ժամը 9ին պիտի ներկա. յայնէ՛

ԲԹՆԻՍԵՐԸ

Թատերախաղ 3 արար

Առաջնորդութեամբ Տ. ՊԱՊԱԵԱՆԻ

ԵՐԳ ԵՒ ՊԱՐԵՐԻՔ. — Օր. Էլէնիի, Գաթինայի Եւ Միս ՖԼՕՐԱՅԻ կողմէն՝ ԱԿՐՕՊԱԹ. Եանի Տրականօֆի կողմէ՛

Նորէկ Ռուսական խումբը պիտի պարէ Եւ Երգէ քառաձայն, Երկձայն երգեր. նոյնպէս ռուսական հարսանիք ՎՕՏՎԻԼԸ, Տրք. Եւ Տիկն. Վլատիմ. րօֆ Եւ Իվանօֆի կողմէն.

Одговорились Н. Драгулев

Печатница Взаимность Варна